

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی جایگاه عقل در کتاب الیاقوت نوبختی و کتاب النجاه الناصر لدین الله

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات تقریبی مذاهب اسلامی، دوره 11، شماره 42 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

مهدی فرمانیان - استادیار دانشگاه ادیان و مذاهب

نرجس ابوالقاسمی دهقانی - دانشجوی دکتری شیعه شناسی دانشگاه ادیان و مذاهب

خلاصه مقاله:

بر مبنای کتابهای الیاقوت و النجاه، نظر و تعقل از منظر نوبختی و الناصر لدین الله مناط تکلیف است و واجب شمرده می شود. آن دو، خاستگاه حجیت دین را عقل می دانند و در این دو اثر، سه کاربرد متفاوت را برای عقل برمی شمارند: اول؛ عقل را به عنوان ابزار استنباط و استدلال آموزه ها و معارف دین می دانند. دوم؛ عقل را به عنوان یکی از منابع معرفت و شناخت در کنار کتاب و سنت قرار می دهند. سوم؛ نگاه ابزاری به عقل در مسیر فهم و کشف مدلول کتاب و سنت دارند. هردو مولف به محدودیت گستره عقل در تشخیص حسن و قبح قائلند. البته عقل و شرع را با یکدیگر سازگار می دانند که این سازگاری به معنای عدم وجود تعارض میان آنها است، نه تطابق کامل عقل و شرع؛ زیرا عقل را در وصول به همه شرعیات ناتوان می دانند. در حقیقت از منظر نوبختی و الناصر، عقل در اصول اعتقادی مقدم است و آن گاه که عقل ساکت باشد، نقل سخن می گوید و اگر عقل دلیلی بر مخالفت با نقل نداشته باشد یا با آن موافق باشد، نقل در تایید عقل می آید و در نهایت، آن گاه که میان آن دو تعارضی حاصل شود، به قرینه عقل، نقل را به تاویل می برند.

کلمات کلیدی:

نوبختی، الناصر لدین الله، عقل گرایی، زیدیه، امامیه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/862477>

